

รายงานฉบับสมบูรณ์

สัญญาเลขที่ RDG4420010

ชุดโครงการ "การใช้ประโยชน์สมุนไพรในกระบวนการผลิตสัตว์ (I)"

ผู้จัดการเครือข่าย : รศ.ดร.จันทร์จรัส เรียวเดชะ

รายงานในช่วง : 1 พฤษภาคม 2545 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2546

สำนักงานเครือข่ายวิจัยและพัฒนา "การผลิตสัตว์"

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

c/o คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กุมภาพันธ์ 2546

รายงานฉบับสมบูรณ์

สัญญาเลขที่ RDG4420010

ชุดโครงการ "การใช้ประโยชน์สมุนไพรในกระบวนการผลิตสัตว์ (I)"

ผู้จัดการเครือข่าย : รศ.ดร.จันทร์จรัส เรียวเดชะ

รายงานในช่วง : 1 พฤษภาคม 2545 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2546

สำนักงานเครือข่ายวิจัยและพัฒนา "การผลิตสัตว์"

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

c/o คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กุมภาพันธ์ 2546

สารบัญ

	หน้า
สรุปรายงานความก้าวหน้าฉบับสมบูรณ์	1-2
แนวทางสนับสนุนการวิจัย "สมุนไพรในสัตว์"	3
รายงานการดำเนินการชุดโครงการ	4-7
ภาพรวม	8-9
รายโครงการ	10
ภาคผนวก	
รายงานสรุปข้อเสนอโครงการวิจัยทั้งหมดที่ได้รับ	12-13
ข้อมูลรายโครงการพร้อมผลการพิจารณารายงาน	
• HERB01/2544	14-15
• HERB02/2544	16-17
• HERB03/2544	18-20
• HERB04/2544	21-23
• HERB05/2544	24-25
• HERB06/2544	26-30
• HERB07/2544	31-38
• HERB08/2544	39-43
• HERB09/2544	44-49
• HERB10/2544	50-53
• HERB11/2544	54-57

สำนักงานเครือข่ายวิจัยและพัฒนา "การหมักสัตว์"
 c/o คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 อ.อังกูรวิวัฒน์ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
 โทรศัพท์ : 02-2189723, 09-8461372 โทรสาร : 02-2189723
 E-mail : rchaocha@chula.ac.th

สัญญาเลขที่ RDG4420010
ชุดโครงการ "การใช้ประโยชน์สมุนไพรในกระบวนการผลิตสัตว์"
สรุปรายงานความก้าวหน้าฉบับสมบูรณ์

รายงานในช่วง : 1 พฤษภาคม 2544 – 28 กุมภาพันธ์ 2546
หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.จันทร์จิรัส ธีระเดชะ
หน่วยงาน : สำนักงานเครือข่ายวิจัยและพัฒนา "การผลิตสัตว์"

1. วัตถุประสงค์ของชุดโครงการ

1. สนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบการใช้สมุนไพรในกระบวนการผลิตสัตว์
2. รวบรวมองค์ความรู้ด้านการใช้ประโยชน์สมุนไพรในการผลิตสัตว์
3. สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่และเครือข่ายการวิจัย
4. เป็นพื้นฐานของการผลิตสัตว์ปลอดยาและสารเคมี

2. รายละเอียดของการดำเนินการโครงการ

รายงานการดำเนินการช่วงสุดท้าย และสรุปโครงการทั้งหมด (ดังแนบ) โครงการที่ขึ้นสัญญาสนับสนุนรวม 11 โครงการ สามารถปิดโครงการโดยได้รับ (1) รายงานฉบับสมบูรณ์ที่ประเมินผลแล้ว (2) สรุปรายงานการเงิน จำนวน 8 โครงการ อีก 2 โครงการ ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ (HERB06/2544) และ (HERB07/2544) เรียบร้อยแล้ว มีข้อเสนอแนะให้แก้ไขปรับปรุงมาก แต่คาดว่าจะนักวิจัยจะไม่แก้ไข อีก 3 โครงการ (HERB04/2544 , HERB08/2544 , HERB11/2544) ได้ติดตามให้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ครั้งสุดท้ายไปเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2546 ดังนี้

1. โครงการ "ศึกษาสารสกัดจากสมุนไพร 15 ชนิด ในการต้านฤทธิ์แบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของโรคเต้านมอักเสบในโคนม" อาจารย์เมตตา สังข์พิฑูรย์ (แจ้งส่งภายในเดือนพฤษภาคม 2546)
2. โครงการ "การเสริมกระเทียมในอาหารไก่ไข่เพื่อลดระดับคอเลสเตอรอลในไข่" อาจารย์ณัฏฐ์รัตน์ รัตนผล (ยังไม่ได้รับการติดต่อกลับ)
3. โครงการ "การใช้สมุนไพรรักษาโรคบิดในไก่" นางสาวบังอร คำบัวโหล (ยังไม่ได้รับการติดต่อกลับ)

รายงานฉบับนี้ได้เสนอภาพรวมของแต่ละโครงการประกอบด้วย

1. แบบฟอร์มสรุปโครงการ
2. การประเมินผลรายงานความก้าวหน้า
3. การประเมินผลรายงานฉบับสมบูรณ์

ดังปรากฏในภาคผนวก

ข้อคิดเห็น :

จากผลการประเมินรายงาน และการประเมินสถานการณ์ มีข้อคิดเห็นต่อ สกว. ดังนี้

1. เป้าหมายของชุดโครงการ : บรรลุวัตถุประสงค์ทุกข้อ
2. *Impact* ค่อนักวิจัย : มีสูงมาก ทำให้มีผู้สนใจศึกษาวิจัยด้านสมุนไพรในสัตว์ 1) ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ 2) ได้เรียนรู้จากกันและกัน 3) เรียนรู้จากโอกาสที่ สกว. จัดการอบรมและประชุมวิชาการ เชื่อมโยงเนื้อหา 4) ผู้เสนอโครงการได้รับทราบจุดอ่อนในแผนการศึกษาวิจัย
3. *Impact* ต่อภาคการผลิต : การดำเนินการในชุดโครงการนี้ และในชุดโครงการ "การใช้ประโยชน์สมุนไพรในกระบวนการผลิตสัตว์ II" ทำให้เกษตรกร/ภาคเอกชนมีความสนใจและมั่นใจเพิ่มขึ้น
4. โอกาสการขยายผล : มีโอกาสสูงมากที่จะร่วมมือกับภาคเอกชนในการผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อการผลิตสัตว์ เอกชนจะได้เรียนรู้ถึงกระบวนการศึกษาวิจัยสมุนไพรในสัตว์อย่างถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์

ข้อเสนอแนะ :

ชุดโครงการเชื่อมโยง 3 สาขาวิชาหลัก คือ สัตวศาสตร์ (Nutrition) สัตวแพทยศาสตร์ (Animal health) และเภสัชศาสตร์ โครงการวิจัยที่จะตอบคำถาม/แก้ปัญหาได้/ใช้ประโยชน์ได้ จะต้องวิเคราะห์ให้ครบทั้งวงจร ซึ่งจะต้องมีกระบวนการบริหารจัดการศาสตร์และองค์ความรู้พร้อมไปกับการสร้างเครือข่ายภาคเอกชน และการพัฒนาบุคลากร

ประสบการณ์ที่สนับสนุนโครงการวิจัย for young researcher และ R&D ในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา อาจสรุปได้เป็นเบื้องต้นว่า ประเทศไทยไม่มีองค์กร/บุคคลเป็น authority ด้านสมุนไพรในสัตว์ถึงขนาดทำ R&D ให้ได้ product ที่ใช้ได้จริงและภาคการผลิตยอมรับไปใช้โดยมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์รองรับทุกขั้นตอน เพื่อป้องกันข้อโต้แย้งที่อาจเนื่องมาจากประเด็นกักกันทางการค้าในภายหลัง แต่ประเทศไทยมีทรัพยากรบุคคลและห้องปฏิบัติการทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีความสามารถร่วมมือกันพัฒนาไปสู่เป้าหมายได้ ในด้านการติดตามพัฒนาการ/และการใช้ product ในสัตว์ของภาคเอกชน การเชื่อมโยงสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการ identify ปัญหา target organ และ indicators ในตัวสัตว์

ดังนั้นในการสนับสนุน young researcher ด้านสมุนไพรในสัตว์จะต้องพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือและองค์การเพื่อให้ผลการศึกษาวิจัยเป็นไปโดยได้ผลที่ยอมรับได้ทั้งทางเภสัชศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ และสัตวศาสตร์

ทางเลือกในการสนับสนุนการวิจัยต่อไป (ตารางแนบ)

แนวทางสนับสนุนการวิจัย "สมุนไพรในสัตว์"

(2546 -)

ทางเลือก	ผล/ระยะเวลา	ปัจจัยเกื้อหนุน	ปัญหาทางแก้ไข
1. สนับสนุนเฉพาะสมุนไพร	- Product - ทำได้เร็ว - การยอมรับจากภาคการผลิตสัตว์ - medium to narrow base	- เชื่อมกับเอกชน - ทุนสนับสนุนด้านตรวจสอบผลในสัตว์ - ทุนสนับสนุนพัฒนาผลิตภัณฑ์	- large scale trial ทดลองในฟาร์มเอกชน - เตรียมภาคอุตสาหกรรมรองรับ
2. screening test	- ผลทางวิทยาศาสตร์ - การนำไปใช้ต้องมีระยะเวลาตรวจสอบอีกนาน - ได้สร้าง young researcher - ได้สมุนไพรใหม่ที่มี potential - broad base	- ทุนวิจัย (เล็ก) - เครือข่าย - การจัดการ	- ค่าบริหารจัดการสูง - เสียเวลามาก - ความเสถียร (รายได้โครงการ) สูง - สนับสนุนการฝึกอบรม
3. ภูมิปัญญาท้องถิ่น	เช่นเดียวกับ 2.		
• ตรวจสอบรวบรวม			
• วิเคราะห์			

รายงานการดำเนินการชุดโครงการ
การใช้ประโยชน์สมุนไพรในการผลิตสัตว์ ครั้งที่ 1/2544

1. ผลการดำเนินงาน

มีโครงการส่งเข้ามาเพื่อขอการสนับสนุนจำนวนทั้งสิ้น 14 โครงการ แต่ผ่านการพิจารณาทั้งสิ้น 12 โครงการ ในจำนวนนี้ 11 โครงการ ซึ่งเริ่มขึ้นสัญญาตั้งแต่ 1 กรกฎาคม 2544 จำนวน และสิ้นสุดสัญญาทุกโครงการเมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2545 มี 1 โครงการที่โอนถ่ายไปอยู่ในชุดโครงการ ครั้งที่ 2 สำหรับผลการดำเนินงานมีดังนี้

1.1 โครงการที่ปิดโครงการ จำนวน 6 โครงการ ดังนี้

1. HERB01/2544 โครงการ "กรรมวิธีการผลิตและผลการเสริมกระเทียมผงในอาหารต่อสมรรถนะการเจริญเติบโตการควบคุมโรค และคุณภาพซากของไก่เนื้อ" โดย น.ส.อุไร แสงคุณแก้ว (วิทยานิพนธ์)
2. HERB02/2544 โครงการ "ผลการใช้จุลินทรีย์ผสมและโอลิโกแซคคาไรด์จากพืช เจริญแอม อาร์ติโชค ในอาหารสุกรรุ่น-ขุน เพื่อลดกลิ่นเหม็นของมูลสุกร" โดย น.ส.ศุภวันจักรี พลมิตต์ (วิทยานิพนธ์)
3. HERB03/2544 โครงการ "การศึกษาเบื้องต้นของฤทธิ์การต้านแบคทีเรียของสารละลายสกัดของสมุนไพรบางชนิดต่อแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของเต้านมอักเสบในโคนม" โดย ผศ.น.สพ.ชัยเดช อินทร์ชัยศรี
4. HERB05/2544 โครงการ "การใช้สมุนไพรผักคราดหัวแหวนต่อสมรรถภาพการผลิตและภูมิคุ้มกันโรคของไก่เนื้อและไก่พื้นบ้าน" โดย อ.กุศล คำเพราะ
5. HERB09/2544 โครงการ "การใช้ใบฝรั่งบดป้องกันโรคบิดในไก่เนื้อ" โดย อ.นิพนธ์ รัตนผล
6. HERB10/2544 โครงการ "การใช้ใบมะขามเทศพุงช้างในไก่เนื้อ" โดย อ.บุญชู นาวานุเคราะห์

1.2 โครงการที่อยู่ระหว่างปรับแก้รายงานฉบับสมบูรณ์

1. HERB06/2544 โครงการ "การใช้ข่าเป็นสารเร่งการเจริญเติบโตในกระบวนการผลิตไก่เนื้อ" โดย ผศ.บงกช นพผล
2. HERB07/2544 โครงการ "การใช้ตะไคร้เป็นสารเร่งการเจริญเติบโตในกระบวนการผลิตไก่พื้นเมืองลูกผสม" โดย อ.เสรี แจ้งแอ

1.3 โครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการและรอรายงานฉบับสมบูรณ์

1. HERB04/2544 โครงการ "ศึกษาสารสกัดจากสมุนไพร 15 ชนิด ในการต้านฤทธิ์แบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของโรคเต้านมอักเสบในโคนม" โดย อ.เมตต์ สังขไพฑูรย์
2. HERB08/2544 โครงการ "การเสริมกระเทียมในอาหารไก่ไข่เพื่อลดระดับคอเลสเตอรอลในไข่" โดย อ.มณีรัตน์ รัตนผล
3. HERB11/2544 โครงการ "การใช้สมุนไพรรักษาโรคบิดในไก่" โดย น.ส.บังอร คำบัวไหล

1.5 โครงการที่ถ่ายโอนไปอยู่ในชุดโครงการ ครั้งที่ 2

1. HERB112/2545 โครงการ "การใช้บัวบกในอาหารไก่กระต๊อต่อสมรรถภาพการผลิตระดับภูมิคุ้มกันและคุณภาพเนื้อ" โดย น.ส.พัชรีนาฏ สุวานิช

II. สรุป ผลการประเมินคุณภาพผลงานและข้อเสนอแนะ (รศ.สุวรรณา กิจภากรณ์)

1. คุณภาพของผลงานโครงการที่ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์

คุณภาพของผลงานที่ผ่านการพิจารณาแล้วสามารถจัดเกณฑ์ได้ดังนี้

1.1 เกณฑ์ที่ พิจารณาจากหลักเกณฑ์ 4 ข้อ ดังนี้

- มีการดำเนินงานตามแผนและวิธีการวิจัยอย่างถูกต้อง
- มีการเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติอย่างถูกต้อง
- มีการวิจารณ์ผลการทดลองอย่างสมเหตุสมผล
- มีการสรุปผลการทดลองนี้ตรงตามวัตถุประสงค์

โครงการที่ผ่านหลักเกณฑ์ 4 ข้อนี้ ประกอบด้วย

1. HERB01/2544 โครงการ "กรรมวิธีการผลิตและผลการเสริมกระเทียมผงในอาหารต่อสมรรถนะการเจริญเติบโตการควบคุมโรค และคุณภาพซากของไก่เนื้อ" (วิทยานิพนธ์) นักวิจัย น.ส.อุไร แสนคุณท้าว
2. HERB02/2544 โครงการ "ผลการใช้จุลินทรีย์ผสมและโอสติโกแซคคาไรด์จากพืช เจริญรา เคม อาร์ติโชค ในอาหารสุกรรุ่น-ขุน เพื่อลดกลิ่นเหม็นของมูลสุกร" (วิทยานิพนธ์) นักวิจัย น.ส.ศุภวันจักรี พลมีศักดิ์
3. HERB03/2544 โครงการ "การศึกษาเบื้องต้นของฤทธิ์การต้านแบคทีเรียของสารละลายสกัดของสมุนไพรบางชนิดต่อแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของเต้านมอักเสบในโคนม" นักวิจัย อ. น.สพ.ชัยเดช อินทร์ชัยศรี
4. HERB05/2544 โครงการ "การใช้สมุนไพรผักคราดหัวแหวนต่อสมรรถภาพการผลิตและภูมิคุ้มกันโรคของไก่เนื้อและไก่พื้นบ้าน" นักวิจัย อ.กุศล คำเพราะ

1.2 เกณฑ์พอใช้ พิจารณาเช่นเดียวกับเกณฑ์ดี แต่มีข้อบกพร่องหรือมีความไม่ถูกต้องเล็กน้อยในบางจุดที่สามารถแก้ไขได้

1. HERB09/2544 โครงการ "การใช้ใบฝรั่งบดป้องกันโรคบิดในไก่เนื้อ" อ.นิพนธ์ รัตนผล

ข้อบกพร่อง : 1. การให้เชื้อโดยใช้วัคซีนได้สูงเพื่อทำให้ไก่เกิดโรคบิด แต่ปรากฏว่าไม่สามารถทำให้ไก่ เป็นโรคบิดได้ นักวิจัยควรจะหาข้อมูลมาก่อนว่าใช้ได้สูงแล้วและจะสามารถทำให้เกิดโรคได้

2. การวิเคราะห์สถิติไม่ถูกต้อง แต่ได้เสนอแนะวิธีการไปแล้ว

1.3 เกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงและไม่สามารถนำเสนอได้เพราะดำเนินการผิดระเบียบวิธีวิจัย

1. HERB10/2544 โครงการ "การใช้ใบมะขามเทศพองฆ่าไก่เนื้อ" นักวิจัย อ.บุญชู นาวาณคราห์

ข้อบกพร่อง : 1. วิธีการวิจัยไม่ถูกต้อง เนื่องจากมีการนำไก่ที่เลี้ยงสำรองเข้าทดแทนในทุกกลุ่มทดลองเมื่อมีการตายเกิดขึ้น

2. การรายงานน้ำหนักของรังไข่และอวัยวะของไก่ไม่ถูกต้อง ต้องรายงานอยู่ในรูปน้ำหนักอวัยวะต่อน้ำหนักตัวไก่ จึงจะสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้

2. HERB06/2544 โครงการ "การใช้ชาเป็นสารเร่งการเจริญเติบโตในกระบวนการผลิตไก่เนื้อ" นักวิจัย อ.บงกช นพผล

- ข้อบกพร่อง :
1. จำนวนไก่พื้นถิ่นในแต่ละกลุ่มทดลองไม่เท่ากัน
 2. สูตรอาหารในแต่ละกลุ่มทดลองไม่มีความชัดเจน ว่าสัตว์ทุกกลุ่มได้รับสารอาหารใกล้เคียงกันหรือไม่
 3. ข้อมูลที่ได้จากการทดลองมีความผันแปรมาก
 4. การเปรียบเทียบน้ำหนักอวัยวะไม่ได้คิดเทียบต่อหน่วยน้ำหนักมีชีวิต

2. สรุปคุณภาพของโครงการ ชุดที่ 1 (เฉพาะส่วนที่ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์)

- 2.1 โครงการที่มีคุณภาพและสามารถตีพิมพ์ได้ 4 โครงการ และอีก 1 โครงการ ดำแก้ไขตามข้อเสนอแนะรวมเป็น 5 โครงการ จาก 10 โครงการ
- 2.2 คุณภาพงานวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดี
- 2.3 ผลงานบางโครงการสามารถนำไปขยายผลต่อได้ ถ้าได้รับการสนับสนุนต่อ
- 2.4 คุณภาพนักวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดี

3. ข้อเสนอแนะ

- 3.1 หาก สกว. ยังคงยืนยันวัตถุประสงค์เดิม คือ พัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ ขอเสนอแนะแนวทางดังนี้ คือ ควรจัดทำ work shop 2 ครั้ง ประกอบด้วย
 1. ให้ความรู้วิธีการเขียนโครงการวิจัยโดยละเอียด ในกรณีพิจารณาเบื้องต้นในหลักการว่าเห็นควรให้การสนับสนุน
 2. ให้นักวิจัยนำเสนอข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์และให้ผู้ทรงคุณวุฒิช่วยให้ข้อเสนอแนะเป็นรายโครงการ
- 3.2 การให้การสนับสนุนนักวิจัยที่ไม่มีประสบการณ์มาก่อนจะทำให้เสียงบประมาณโดยเปล่าประโยชน์ แม้ว่าจะเขียนโครงการได้ แต่ไม่สามารถดำเนินการวิจัยตามที่เสนอไว้ได้
- 3.3 การพิจารณาให้การสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่ ควรใช้หลักการดังนี้
 1. ต้องมีนักวิจัยอาวุโสเป็นที่เลื่องหรือที่ปรึกษา โดยให้มีการเซ็นรับรองว่าจะช่วยควบคุมดูแลโครงการให้บรรลุผลสำเร็จ พร้อมทั้งควรมีค่าตอบแทนให้ที่ปรึกษาตามสมควร
 2. ต้องมีผู้ร่วมโครงการที่อยู่ในศาสตร์ที่จะศึกษาโดยตรง หรือมีเอกสารรับรองการเข้าฝึกอบรมในศาสตร์นั้นๆ ถ้าต้องการดำเนินการเอง
 3. หน่วยงานต้นสังกัดต้องรับทราบและยินดีให้การสนับสนุนงานวิจัยดังกล่าว โดยทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อช่วยกำกับดูแลให้การดำเนินงานสัมฤทธิ์ผล
- 3.4 การประเมินความก้าวหน้าของโครงการ
 - 3.4.1 กรณีนักวิจัยรุ่นใหม่
 1. การประเมินความก้าวหน้า ให้ที่ปรึกษาเป็นผู้ประเมินและรายงานต่อ สกว.
 - 3.4.2 กรณีนักวิจัยทั่วไป
 1. ควรให้นักวิจัยแจ้งถึงวันและเวลาที่จะเริ่มโครงการ พร้อมทั้งแผนการวิจัยที่จะดำเนินการจริง เพื่อให้ผู้ประเมินวางแผนการตรวจเยี่ยมได้อย่างเหมาะสม สำหรับโครงการที่มีอาจารย์ที่ปรึกษาอาจไม่จำเป็นต้องตรวจเยี่ยมให้อยู่ในความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

2. ผู้ประเมินและติดตามโครงการควรเป็นกรรมการที่ สกว. แต่งตั้ง ตั้งแต่เริ่มพิจารณาให้การสนับสนุนโครงการละ 1-2 คน เพื่อให้ นักวิจัยสามารถปรึกษาหารือได้เมื่อเกิดปัญหา ที่ผ่านมานักวิจัยจะปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิทั่วไป ซึ่งแต่ละท่านก็จะให้ความเห็นที่แตกต่างกันออกไป เนื่องจากไม่ทราบข้อมูลที่แท้จริงหรือรายละเอียดในการวางแผนการทดลอง ทำให้นักวิจัยใช้เป็นข้ออ้างเมื่อมีการท้วงติงเกิดขึ้น และได้ยินเสียงบ่นจากผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่านว่านักวิจัยโทรมาปรึกษาบ่อยมากจนทำให้ไม่มีเวลาทำงานอื่น และควรมีคำตอบแทนให้แก่กรรมการที่แต่งตั้งด้วยความสมควร

3.5 การประเมินผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

3.5.1 กรณีนักวิจัยรุ่นใหม่

การประเมินขอให้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ในศาสตร์นั้น พิจารณาเพียง 1 ท่านน่าจะเพียงพอ แต่ถ้ามีหลายศาสตร์อยู่ในโครงการเดียวกันอาจต้องใช้หลายท่านร่วมกันพิจารณา โดยทำในรูปแบบของการประชุมไม่ใช่ต่างคนต่างให้ความเห็นเพราะในบางครั้งความคิดเห็นอาจขัดแย้งกันเนื่องจากการรับทราบข้อมูลไม่เท่ากัน จึงควรปรึกษาหารือร่วมกัน และควรให้อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าร่วมชี้แจงหรือให้ข้อมูลด้วย

3.5.2 กรณีนักวิจัยทั่วไป

การประเมินขอให้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ 1-2 คน ร่วมกันพิจารณาโดยส่งรายงานให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาก่อน ในกรณีงานวิจัยผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยไม่มีการแก้ไขให้ขอปิดโครงการได้ แต่ในกรณีที่ผ่าน ควรนัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินผลงาน พร้อมทั้งให้ผู้ประเมินและติดตามโครงการ หรืออาจารย์ที่ปรึกษา หรือนักวิจัยเข้าชี้แจงหรือให้ข้อมูลด้วย เพื่อให้ทราบปัญหาและเหตุผล

ภาพรวมชุดโครงการ "การใช้ประโยชน์สมุนไพรในกระบวนการผลิตสัตว์"
ระยะเวลาโครงการ : 1 พฤษภาคม 2544 - 31 ธันวาคม 2545

นักวิจัย	โครงการ	ระยะเวลา (เดือน)	งบประมาณ ที่อนุมัติ	งบประมาณ ที่ใช้จริง	ผลการประเมินโครงการ			ข้อคิดเห็นด้านคุณภาพงานวิจัย/ ทัศนคติของนักวิจัย
					เสร็จตามแผนงาน		ตีพิมพ์	
					ใช่	ไม่ใช่		
น.ส.อุไร แสนบุญแก้ว	กรรมวิธีการผลิตและผลการศึกษาการเสริมฤทธิ์ของผงในอาหารต่อสมรรถนะการเจริญเติบโตโดยการควบคุมโรค และคุณภาพซากของไก่เนื้อ	9	75,000.00	75,000.00	✓	✓	✓	- คุณภาพของผลงานวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดี - หัวหน้าโครงการมีศักยภาพที่จะเป็นนักวิจัยที่ดีในอนาคต ถ้าได้ทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง
น.ส.ศุภรวิณี อัครวิทย์	ผลการใช้จุลินทรีย์ผสมและโออีทีกับเชื้อราในอาหารสัตว์ จากพืช เจริญเติบโตได้ดีในอาหารสัตว์ รุ่ย- รุ่ย เพื่อลดกลิ่นเหม็นของมูลสัตว์	9	50,000.00	49,403.92	✓		✓	- คุณภาพงานวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดี - ไม่มีความเห็นอื่น เนื่องจากโครงการนี้ของสนับสนุนเพื่อนำไปใช้เท่านั้น
ผศ.น.สพ. อธิปเดช อินทร์วิทย์	การศึกษาเบื้องต้นของฤทธิ์การต้านแบคทีเรียของสารสกัดของสมุนไพรบางชนิดต่อแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของลำไส้อักเสบในไก่เนื้อ	8	90,000.00	90,000.00	✓			- คุณภาพงานวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดี - ผู้วิจัยมีศักยภาพในการเป็นนักวิจัยที่ดี ถ้าได้ดำเนินการวิจัยและศึกษาข้อมูลอย่างต่อเนื่อง
นายแสงชัย อังคารไพฑูรย์	ศึกษาสารสกัดจากสมุนไพร 15 ชนิด ในการต้านฤทธิ์แบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของโรคในไก่เนื้อ	12	83,000.00	ยังไม่สรุป		✓		- ไม่ได้พิจารณา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลงานในที่ประชุมก่อนส่งให้ สกว. พิจารณา
นายภูวดล คำเพราะ	การใช้สมุนไพรสกัดจากหัวเหียงผสมรวมกับการผลิตและปฏิบัติกับไก่เนื้อของไก่เนื้อและไก่พื้นบ้าน	12	95,500.00	95,500.00	✓		✓	- ผลงานวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดี - นักวิจัยมีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและมีการตีพิมพ์อย่างสม่ำเสมอ
น.ส.บงกช นพผล	การใช้สารเร่งการเจริญเติบโตในการควบคุมการเกิดโรคในไก่เนื้อ	6	67,200.00	67,200.00	✓		✓	- ผลงานวิจัยไม่สามารถยอมรับได้ เพราะมีลักษณะการวิจัย (ขาดความน่าเชื่อถือ) - นักวิจัยมีความเชื่อมั่นสูงและไม่ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

นักวิจัย	โครงการ	ระยะเวลา (เดือน)	งบประมาณ ที่อนุมัติ	งบประมาณ ที่ใช้จริง	ผลการประเมินโครงการ			ข้อคิดเห็นด้านคุณภาพงานวิจัย/ ทัศนคติของนักวิจัย
					ใช่	ไม่ใช่	ตีพิมพ์	
นายเสรี แฉิงแอ	การใช้ตะโคร้บเงินตราเร่งการเจริญเติบโตใน กระบวนการผลิตไม้พื้นเมืองชุมชน	8	76,400.00	76,400.00		✓	✓	- ผลงานวิจัยไม่สามารถยอมรับได้ เนื่องจาก อุตสาหกรรมและช่างงานไม้ในพื้นที่ของกลุ่ม ทดลองไม่เท่ากัน - ข้อมูลที่ตีพิมพ์น้อยและพิจารณาไม่ชัดเจน - นักวิจัยขาดทักษะในการวิจัยทางสถิติ
นางมณีนีรัตน์ รัตนผล	การเสริมกระเทียมในอาหารไก่ไข่เพื่อลดระดับ คอเลสเตอรอลในไข่	12	94,800.00	ยังไม่สรุป		✓	✓	- ผลงานวิจัยยังไม่ได้รับการพิจารณาจากคณะ กรรมการ สาขา - การวิจารณ์ผลไม่ชัดเจน
นายนิพนธ์ รัตนผล	การใช้ใบมะกรูดป้องกันโรคบิดในไก่เนื้อ	8	98,360.00	98,360.00		✓	✓	- ผลงานวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดี หลังจากได้ปรับปรุง งานที่รายงานข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
นางบุญชู นากานันทรารักษ์	การใช้ใบมะกรูดป้องกันโรคบิดในไก่เนื้อ	8	70,000.00	68,565.00	✓			- ผลงานวิจัยไม่สามารถยอมรับได้ เพราะมีค ระเบียนวิจัยอื่น มีการเสริมไก่กลุ่มทดลอง เมื่อไก่ตาย
นางสาวบงอร คำบัวโศด	การใช้สมุนไพรรักษาโรคบิดในไก่	12	85,000.00	ยังไม่สรุป		✓		- ยังไม่มีข้อมูลเนื่องจากค่าเงินการไม่เสร็จ

สรุปโครงการวิจัยที่เงินสัญญา
ชุดโครงการ "การใช้ประโยชน์สมุนไพรในสัตว์" ครั้งที่ 1/2544

เลขที่สัญญา	ชื่อโครงการ	นักวิจัย	หน่วยงาน	ระยะเวลา	งบประมาณ ที่อนุมัติ	การดำเนินการ
HERB01/2544	การวิจัยการผลิตและผลการศึกษาการเตรียมผงใบชาเพื่อใช้ในการผลิตยาสมุนไพร	น.ส.อุไร แสงสุภาวดี	คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	1 ก.ค. 44 30 มี.ค. 45	75,000.00	ปิดโครงการ รายงานฉบับสมบูรณ์ 14 มี.ย. 45
HERB02/2544	ผลการศึกษาการใช้สมุนไพรในสัตว์ปีกเพื่อใช้ในการผลิตยาสมุนไพร	น.ส.สุภาวดี จันทร์	บัณฑิตวิทยาลัย คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1 ก.ค. 44 30 มี.ค. 45	50,000.00	ปิดโครงการ รายงานฉบับสมบูรณ์ 13 พ.ค. 45
HERB03/2544	การศึกษาการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคในสัตว์ปีก	อ.น.สพ. รุ่งแสง อิงกริชัยศิริ	คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาวชิราลงกู	1 ก.ค. 44 28 ก.พ. 45	90,000.00	ปิดโครงการ รายงานฉบับสมบูรณ์ 13 มี.ค. 45
HERB04/2544	การศึกษาการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคในสัตว์ปีก	นายแพทย์ ผ่องใส ใจบุญ	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตนครราชสีมา	1 ก.ค. 44 30 มี.ย. 45	83,000.00	รายงานฉบับสมบูรณ์ ตาม 19 ก.พ. 46
HERB05/2544	การศึกษาการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคในสัตว์ปีก	อ.กฤษณ์ คำพระ	วิทยาลัยเกษตรและ เทคโนโลยีศรีสะเกษ	1 ก.ค. 44 30 มี.ย. 45	95,500.00	ปิดโครงการ รายงานฉบับสมบูรณ์ 28 มี.ย. 45
HERB06/2544	การศึกษาการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคในสัตว์ปีก	น.ส.บงกช นพพร	คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	1 ก.ค. 44 31 ธ.ค. 44	97,200.00	รายงานฉบับสมบูรณ์ ตาม 1 ธ.ค. 45
HERB07/2544	การศึกษาการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคในสัตว์ปีก	นายแพทย์ แสงมณี	คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	1 ก.ค. 44 31 ธ.ค. 44	78,400.00	รายงานฉบับสมบูรณ์ ตาม 28 ธ.ค. 45
HERB08/2544	การศึกษาการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคในสัตว์ปีก	นางแพทย์ รัตนา	วิทยาลัยเกษตรและ เทคโนโลยีสุพรรณบุรี	1 ก.ค. 44 30 มี.ย. 45	94,800.00	รายงานฉบับสมบูรณ์ ตาม 19 ก.พ. 46
HERB09/2544	การศึกษาการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคในสัตว์ปีก	นายแพทย์ รัตนา	วิทยาลัยเกษตรและ เทคโนโลยีสุพรรณบุรี	1 ก.ค. 44 28 ก.พ. 45	88,380.00	รายงานฉบับสมบูรณ์ ตาม 4 ก.ค. 45
HERB10/2544	การศึกษาการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคในสัตว์ปีก	นางบุญชู นวามุขะ	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตสุโขทัย	1 ก.ค. 44 28 ก.พ. 45	70,000.00	ปิดโครงการ ตาม 15 ก.พ. 45
HERB11/2544	การศึกษาการใช้สมุนไพรในการรักษาโรคในสัตว์ปีก	นางสาวบังอร คำบัวทอง	คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	1 ก.ค. 44 31 มี.ค. 45	85,000.00	รายงานฉบับสมบูรณ์ ตาม 19 ก.พ. 46

ภาคผนวก

ข้อเสนอโครงการ
ชุดโครงการ "การใช้ประโยชน์สมุนไพรในกระบวนการผลิตสัตว์ (1)"
สำนักงานเครือข่ายวิจัยและพัฒนา "การผลิตสัตว์"

ชื่อโครงการ	วันที่ได้รับ	หัวหน้าโครงการ	หน่วยงาน	ระยะเวลา (ปี)	สถานภาพ	งบประมาณ ที่เสนอ
1. แผนการใช้จุลินทรีย์ผสมและไฮโดรไลซัตในอาหารสัตว์ เจริญผล ฮาร์ดี โจ๊ก ในอาหารสุกรขุน-ขุน เพื่อลดกลิ่นเหม็นของมูลสุกร	28-Sep-00	น.ส.ศุภรัตน์จักรี พงษ์ศักดิ์	บัณฑิตวิทยาลัยคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	10 เดือน	เงินสัญญา HERB022544	50,000.00
2. การทดสอบใช้สมุนไพรในอาหารสุกรขุน-ขุน เพื่อลดกลิ่นเหม็นของมูลสุกร	28-Oct-00	นายป๋อหล่อ ร้อยสุภา	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน	6 เดือน	ปฎิสนธิโครงการ	
3. การบริหารจัดการและแผนการเสริมกระเทียมผงในอาหารสัตว์และการจัดการเชื้อโรค และการควบคุมโรค และคุณภาพของโปรตีน	12-Dec-00	น.ส.สุวิภา แสนบุญแก้ว	คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยกำแพงแสน	9 เดือน	เงินสัญญา HERB012544	75,000.00
4. การผลิตโปรตีนเสริมอาหารสัตว์ โดยใช้สมุนไพรไทย : บัวบก เพื่อลดการใช้ยาปฏิชีวนะในสัตว์	19-Dec-00	น.ส.พัชรีนา สุวณิช	คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	1 ปี	เงินสัญญา HERB112545	
5. การใช้สมุนไพรผสมในอาหารสัตว์ เพื่อลดกลิ่นเหม็น และลดการเกิดโรคในสุกร และใช้สมุนไพรในอาหารไก่เนื้อและไข่ไก่	21-Dec-00	อ.กฤษณ์ คำเพราะ	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกำแพงแสน	1 ปี	เงินสัญญา HERB052544	85,500.00
6. การใช้สมุนไพรในการผลิตไก่เนื้อผสมพันธุ์แม่ (ไก่ตามสายเลือด)	25-Dec-00	น.ส.เบญจ นพผล	คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	6 เดือน	เงินสัญญา HERB062544	67,200.00
7. การใช้สมุนไพรในการผลิตไก่เนื้อผสมพันธุ์พ่อ (ไก่ตามสายเลือด)	25-Dec-00	นายเสรี แสงมณี	คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	6 เดือน	เงินสัญญา HERB072544	76,400.00

ชื่อโครงการ	วันที่ได้รับ	หัวหน้าโครงการ	หน่วยงาน	ระยะเวลา (ปี)	สถานภาพ	งบประมาณ ที่เสนอ
8 การใช้กากมะพร้าวที่กะเทาะออกแล้วจะย่อยสลายด้วยจุลินทรีย์และการสืบพันธุ์ในสุกแม่พันธุ์	27-Dec-00	นายภาสกร ศรีพนมมา	คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์	7 เดือน	ปฏิเสธโครงการ	
9 การใช้กากข้าวคั่ว การเลี้ยงและสืบพันธุ์	3-Jan-01	นางบุญชู นาวานุเคราะห์	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก	8 เดือน	เงินสัญญา HERB0102544	70,000.00
10 เปรียบเทียบสารสกัดจากสมุนไพร 4 ชนิด รักษาโรคผิวหนังอักเสบในโค	3-Jan-01	นายเนติขันธ์ สังข์โพธิ์	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตนครราชสีมา	1 ปี	เงินสัญญา HERB0402544	83,000.00
11 การใช้สมุนไพรไทยทดแทนยาเคมีในโคเนื้อ	15-Jan-01	นายนิพนธ์ รัตนธ	คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์	8 เดือน	เงินสัญญา HERB0802544	98,360.00
12 การใช้สมุนไพรรักษาโรคบิดในโค	16-Jan-01	นางสาวบังอร คำบัวโสด	คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	1 ปี	เงินสัญญา HERB1102544	88,000.00
13 การเสริมการเจริญในอาหารไก่ไข่เพื่อลดระดับคอเลสเตอรอลในไข่	18-Jan-01	นางมณีนีรัตน์ รัตนธ	คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีบุรีรัมย์	1 ปี	เงินสัญญา HERB0902544	94,800.00
14 การศึกษาเบื้องต้นของฤทธิ์การต้านแบคทีเรียของสารละลายสกัดของสมุนไพรบางชนิดต่อแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของสภาวะอักเสบในโค	12-Mar-01	อ.น.สพ. ชื่นเดช สิงห์ชัยศรี	คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	8 เดือน	เงินสัญญา HERB0302544	90,000.00

หมายเหตุ : กัณฑ์ 14 โครงการ ผ่านการพิจารณาอนุมัติเงินสัญญา จำนวน 12 โครงการ (โครงการ (โครงการที่ 4 ไม่ไปสุดโครงการ ขาดไป 2)

แบบฟอร์มสรุปเสนอโครงการวิจัย
เครือข่ายการใช้ประโยชน์สมุนไพรในสัตว์
ครั้งที่ 1 (มีนาคม - เมษายน 2544)

ข้อมูลนักวิจัย

ชื่อนักวิจัย : นางสาวอโร แสนคงท้าว

สถาบัน : ภาควิชาสัตวศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สถานที่ติดต่อ : ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อ.เมือง จ.ขอนแก่น

โทรศัพท์ : 043-244419 ต่อ 2038

โทรสาร : -

สถานภาพ :

☐ อาจารย์

☐ ข้าราชการ

☒ นิสิตนักศึกษา

☐ อื่นๆ (ระบุ)

☐ ปริญญาโท สาขา สัตวศาสตร์

☐ ปริญญาเอก สาขา

ข้อมูลโครงการ

ชื่อโครงการ : (ภาษาไทย) กรรมวิธีการผลิตและผลการเสริมกระเทียมผงในอาหารต่อสมรรถนะการเจริญเติบโต การควบคุมโรค และคุณภาพซากของไก่เนื้อ

(ภาษาอังกฤษ) Processing methode of garlic (*Allium sativum* Linn) as powdered herbal feed additive and the effects of its supplementation in diets on Performance, disease control and carcass quality of broiler.

สถานที่ทำงานวิจัย : ภาควิชาสัตวศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

งบประมาณ : 75,000.00 บาท ระยะเวลา : 9 เดือน

1. ชนิดพืช กระเทียม

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Allium sativum* Linn

2. สารออกฤทธิ์

3. ชนิดสัตว์ ☒ ไก่เนื้อ

☐ ไก่พื้นเมือง

☐ ไก่ลูกผสม

☐ ไก่ไข่

☐ สุกร

☐ โคเนื้อ

☐ โคเนื้อ

☐ อื่นๆ (ระบุ)

4. ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย กระเทียมเป็นพืชสมุนไพรไทยที่มีคุณสมบัติสำคัญหลายประการที่นักวิจัยหลายๆ กลุ่มเชื่อว่าจะสามารถนำมาใช้ทดแทนสารปฏิชีวนะเสริมในอาหารสัตว์ อาทิ

สามารถยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อแบคทีเรียได้ในวงกว้าง กระตุ้นการหลั่งน้ำย่อยในกระเพาะอาหารและสามารถปรุงแต่งกลิ่นและรสชาติของอาหาร เป็นต้น

5. ระเบียบวิธีวิจัยโดยย่อ ศึกษากรรมวิธีการผลิตกระเทียมผงที่สูญเสียสารออกฤทธิ์ต่ำสุด จากนั้นก็นำไปศึกษาผลของกระเทียมผงที่ระดับสารออกฤทธิ์ต่อสมรรถนะการเจริญเติบโต การควบคุมโรค และคุณภาพซากของไก่เนื้อ

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (expected outputs) ทราบกรรมวิธีการผลิตที่สูญเสียสารออกฤทธิ์ต่ำสุด และทราบระดับของกระเทียมที่เหมาะสมในการนำมาใช้ทดแทนสารปฏิชีวนะในอาหารสัตว์

7. ผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อทั่วไป รวมถึงอุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์

ผลการพิจารณาโครงการ :

☒ อนุมัติ

☐ ปรับปรุงแก้ไข

เลขที่สัญญา : HERB01/2544
 ชื่อโครงการ : กรรมวิธีการผลิตและผลการเสริมกระเทียมผงในอาหารต่อสมรรถนะการเจริญเติบโตการควบคุมโรค
 และคุณภาพซากของไก่เนื้อ
 นักวิจัย : น.ส.อุไร แสนคุณท้าว
 หน่วยงาน : ภาควิชาสัตวศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 ระยะเวลาโครงการ : 1 กรกฎาคม 2544 – 30 มีนาคม 2545
 งบประมาณที่อนุมัติ : 75,000.00 บาท
 งบประมาณที่ใช้ทั้งโครงการ : 75,000.00 บาท

ส่งรายงานฉบับที่ 1 เมื่อ วันที่ 4 มกราคม 2545
 ผู้ประเมิน รศ.สุวรรณา กิจภากรณ์

ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อ วันที่ 14 มิถุนายน 2545
 อาเมติจิบจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- ผล ☒ ปรับปรุงแก้ไข และได้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ (เป็นวิทยานิพนธ์)
☐ ไม่รับรองรายงานฉบับสมบูรณ์
☐ อนุมัติปิดโครงการ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2548
☒ เสนอผลงานในการประชุมวิชาการ "สมุนไพรไทย : โอกาสและทางเลือกใหม่ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์"
☐ อื่นๆ

ความต่อเนื่อง :
☐ นักวิจัยเสนอโครงการใหม่
☒ ขาดการติดต่อกับนักวิจัย

คุณภาพของงานและทัศนคตินักวิจัย :

1. คุณภาพของผลงานวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดี
2. หัวหน้าโครงการมีศักยภาพที่จะเป็นนักวิจัยที่ดีในอนาคต ถ้าได้ทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง

แบบฟอร์มสรุปเสนอโครงการวิจัย
เครือข่ายการใช้ประโยชน์สมุนไพรในสัตว์
ครั้งที่ 1 (มีนาคม - เมษายน 2544)

ข้อมูลนักวิจัย

ชื่อนักวิจัย : นางสาวศุภวันจักรี พลมัทธ

สถาบัน : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สถานที่ติดต่อ : ภาควิชาสัตวบาล นิธิ ป.โท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน

โทรศัพท์ : 02-5791120

โทรสาร : 02-5791120

สถานภาพ : ☐ อาจารย์

☐ ข้าราชการ

☒ นิสิตนักศึกษา

☐ อื่นๆ (ระบุ)

○ ปัญหาโทร สาขา การผลิตสัตว์

ข้อมูลโครงการ

ชื่อโครงการ : (ภาษาไทย) ผลการใช้จุลินทรีย์ผสมและโอลิโกแซคคาไรด์จากพืช Jerusalem Artichoke ในอาหารสุกรรุ่น-ชน เพื่อลดกลิ่นเหม็นของมูลสุกร

(ภาษาอังกฤษ) Effect of Dietary Supplement Mixed Culture Microorganisms and

Oligosaccharide from Jerusalem Artichoke plant in Growing-Finishing Swine the Odour to Pig Manure.

สถานที่ทำงานวิจัย : ฟาร์มทดลองคณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

งบประมาณ : 50,000.00 บาท

ระยะเวลา : 9 เดือน

1. ชนิดพืช Jerusalem Artichoke ชื่อวิทยาศาสตร์ Helianthus tuberosus

2. สารออกฤทธิ์ Fructooligosaccharide

3. ชนิดสัตว์ ☐ ไก่เนื้อ

☐ ไก่พื้นเมือง

☐ ไก่ลูกผสม

☐ ไก่ไข่

☒ สุกร

☐ โคเนื้อ

☐ โคเนื้อ

4. ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย ปัญหาการแพร่กระจายของก๊าซแอมโมเนียในฟาร์มสุกรเป็นปัญหาหลักที่แก้ไขได้ยาก ซึ่งก๊าซนี้จะเป็นอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจของสุกรตลอดจนผู้เลี้ยง Jerusalem Artichoke พบใน J.artichoke ที่ทำให้ระบบการหมักที่ระบบทางเดินอาหารส่วน hind gut ได้สมบูรณ์มากขึ้นโดยมีกลไกการ selective จุลินทรีย์ที่ลดปัญหา "ซีโพล" ในลูกสุกรหลังหย่านมได้และลดปริมาณ NH_3 ที่ขับออกมาทางปัสสาวะได้

5. ระเบียบวิธีวิจัยโดยย่อ 1. เตรียมพืช J.artichoke (ปลูกเอง) และนำส่วนแฉมาตากแห้งแล้วบดละเอียดจะได้แป้งละเอียดสีขาว และนำส่วนนี้ไปผสมในอาหารสุกร (Feed additive) ที่ระดับ 1% และทดลองเปรียบเทียบกับการใช้ตัวอื่นด้วย 2. ให้สัตว์ทดลองกินอาหารทดลองทั้งหมด 6-7 สัปดาห์ และเริ่มเก็บข้อมูลวิเคราะห์เมื่อสัปดาห์ที่ 2-3 โดยทำการทดลองทั้งหมด 8 กลุ่มๆ 6 ซ้ำ

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (expected outputs) Fructooligosaccharide จาก Jerusalem Artichoke จะเป็น growth promotor ตัวใหม่ในรูปของ Prebiotic และสามารถลดปัญหาการแพร่กระจาย NH_3 และกลิ่นเหม็น

7. ผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย นักวิชาการ เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร นักวิจัย ข้อมูลของภาครัฐและเอกชน

ผลการพิจารณาโครงการ :

☒ อนุมัติ

☐ ปรับปรุงแก้ไข

เลขที่สัญญา : HERB02/2544
 ชื่อโครงการ : ผลการใช้จุลินทรีย์ผสมและโอลิโกแซคคาไรด์จากพืช เจริญสาธิต อาร์ติโชค ในอาหารสุกรรุ่น-ขุน เพื่อ
 ลดกลิ่นเหม็นของมูลสุกร
 นักวิจัย : น.ส.ศุภวันจักรี พลมัสค์
 หน่วยงาน : คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ระยะเวลาโครงการ : 1 กรกฎาคม 2544 - 30 มีนาคม 2546
 งบประมาณที่อนุมัติ : 50,000.00 บาท
 งบประมาณที่ใช้ทั้งโครงการ : 50,000.00 บาท

ส่งรายงานฉบับที่ 1 เมื่อ วันที่ 19 กันยายน 2544
 ผู้ประเมิน รศ.สุวรรณา กิจภากรณ์

ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อ วันที่ 13 พฤษภาคม 2545
 อนุมัติจบจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

- ผอ ☒ ปรับปรุงแก้ไข และได้เล่มรายงานฉบับสมบูรณ์ (เป็นวิทยานิพนธ์)
☐ ไม่รับรองรายงานฉบับสมบูรณ์
☒ อนุมัติปิดโครงการ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546
☒ เสนอผลงานในการประชุมวิชาการ "สมุนไพรไทย : โอกาสและทางเลือกใหม่ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์"
☐ อื่นๆ

ความต่อเนื่อง :
☐ นักวิจัยเสนอโครงการใหม่
☒ ขาดการติดต่อกับนักวิจัย

คุณภาพของงานและทัศนคตินักวิจัย :

1. คุณภาพงานวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดี
2. ไม่มีความเห็นอื่น เนื่องจากโครงการนี้ของบสนับสนุนเพิ่มเติมเท่านั้น

แบบฟอร์มเสนอให้รางวัลวิจัย
ชุดโครงการการใช้ประโยชน์สมุนไพรในสัตว์
ครั้งที่ 1 (มีนาคม-เมษายน 2544)

ข้อมูลนักวิจัย

ชื่อนักวิจัย : ชัยเดช อินทร์ชัยศรี
 สถาบัน : ภาควิชาอายุรศาสตร์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 สถานที่ติดต่อ : โรงพยาบาลปศุสัตว์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 โทรศัพท์ : (034) 270968-70 โทรสาร : (034) 270972
 สถานะภาพ : ☒ อาจารย์ ☐ ข้าราชการ
 ☐ นิสิตนักศึกษา ☐ อื่นๆ (ระบุ).....
 ☐ ปรียญาโท สาขา.....
 ☐ ปรียญาเอก สาขา.....

ข้อมูลโครงการ

ชื่อโครงการ : (ภาษาไทย) การศึกษาเบื้องต้นของฤทธิ์การต้านแบคทีเรียของสารละลายสกัดของสมุนไพร
 บางชนิดต่อแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของเต้านมอักเสบในโคนม
 (ภาษาอังกฤษ) *In vitro* study of antibacterial activity of some herb extract against bovine
 mastitis pathogen

สถานที่ทำงานวิจัย : โรงพยาบาลปศุสัตว์ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งบประมาณ : 116,160 บาท ระยะเวลา : 8 เดือน

1. ชนิดพืช	ชื่อวิทยาศาสตร์	สารออกฤทธิ์
ขมิ้นชัน	<i>Curcuma longa</i>	Curcumin
ฟ้าทะลายโจร	<i>Andrographis paniculata</i>	Andrographolide
ฝรั่งจีนก	<i>Psidium guajava</i>	Quercetin
บัวบก	<i>Cetella asiatica</i>	Asiaticoside

2. ชนิดสัตว์ ☐ ไก่เนื้อ ☐ ไก่พื้นเมือง ☐ ไก่ถูกผสม ☐ ไก่ไข่
☐ สุกร ☒ โคนม ☐ โคเนื้อ
☐ อื่นๆ (ระบุ) การทดลองในห้องทดลอง

3. ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย

สารสกัดสมุนไพรมีฤทธิ์ในการต้านแบคทีเรียกลุ่มแกรมบวก และแกรมลบ บางตัวยังมีฤทธิ์ในการลดอาการอักเสบ การศึกษาเบื้องต้นถึงฤทธิ์ในการต้านแบคทีเรียของสมุนไพรที่ผ่านการสกัดแล้วด้วยวิธีแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาค้างนมอักเสบทั้งชนิดที่แสดงอาการและชนิดที่ไม่แสดงอาการที่รวบรวมจากภาคสนาม ทำให้ทราบฤทธิ์ของสมุนไพรในการต้านแบคทีเรียที่ก่อให้เกิดเต้านมอักเสบในโคนมเบื้องต้นก่อนที่จะศึกษาทดลองต่อไป เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ทดแทนยาปฏิชีวนะในการรักษาเต้านมอักเสบ ซึ่งจะสามารถลดการนำเข้าผลิตภัณฑ์ยาจากต่างประเทศและได้ผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อการส่งออก

4. ระเบียบวิธีวิจัยโดยย่อ

4.1 เก็บตัวอย่างน้ำนมจากแม่โคนมที่มีปัญหาเต้านมอักเสบทั้งแบบแสดงอาการและแบบ ไม่แสดงอาการจากฟาร์มโคนม

- 4.2 เพาะเชื้อและแยกชนิดเชื้อแบคทีเรียจากตัวอย่างน้ำนมตามหลักเกณฑ์ของ National Mastitis Council (1987)
 - 4.3 จัดหา และเตรียมสารสกัดสมุนไพร และยาปฏิชีวนะที่จะใช้ในการศึกษา
 - 4.4 ทำการเจือจางแบบ two-fold dilution ของสารสกัดของสมุนไพร และยาปฏิชีวนะ ในหลอดทดลอง ที่ความเข้มข้นระดับต่างๆ
 - 4.5 ทดสอบฤทธิ์การต้านแบคทีเรียของสารสกัดสมุนไพรและยาปฏิชีวนะ โดยเติมเชื้อแบคทีเรียที่ต้องการทดสอบ ที่เก็บจากภาคสนามและเชื้อมาตรฐาน ลงในหลอดทดลองที่บรรจุด้วยสารละลายสกัดของสมุนไพร และยาปฏิชีวนะ
 - 4.6 การอ่านผลแปลผล หาค่า MIC และ MBC ตามวิธี ใน *Performance Standards for Antimicrobial Disk and Dilution Susceptibility Test for Bacteria Isolated from Animals; Approved Standard* (NCCLS, 1999).
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (expected outputs)
- 5.1 ทราบชนิดสมุนไพรที่มีฤทธิ์ต้านแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของเต้านมอักเสบ
 - 5.2 สามารถเลือกชนิดสมุนไพรที่เหมาะสมเพื่อการศึกษาอื่นๆต่อไป เพื่อ การผลิตเวชภัณฑ์ในการรักษา และป้องกันปัญหาเต้านมอักเสบในโคนม
 - 5.3 ผลการศึกษาที่ได้ สามารถนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดขนาดยาที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการศึกษาในสัตว์ทดลองต่อไปได้
6. ผู้ได้รับประโยชน์จากผลงานวิจัย นักวิจัย ผู้ผลิต และเตรียมเวชภัณฑ์ยาสำหรับสัตว์

ผลการพิจารณาโครงการ : ☐ อนุมัติ ☐ ปรับปรุงแก้ไข

ชุดโครงการการใช้ประโยชน์สมุนไพรในสัตว์
สำนักงานประสานงานเครือข่ายวิจัยและพัฒนา "การผลิตภัณฑ์" อกร.

เลขที่สัญญา : HERB03/2544
 ชื่อโครงการ : การศึกษาเบื้องต้นของฤทธิ์การต้านแบคทีเรียของสารละลายสกัดของสมุนไพรบางชนิดต่อแบคทีเรีย
 ที่เป็นสาเหตุของเท้าเหม็นอีกเสบในโคนม
 นักวิจัย : ผศ.น.สพ.ชัยเดช อินทร์ชัยศรี
 หน่วยงาน : คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ระยะเวลาโครงการ : 1 กรกฎาคม 2544 – 28 กุมภาพันธ์ 2545
 งบประมาณเหมาจ่าย : 90,000.00 บาท
 งบประมาณที่ใช้ทั้งโครงการ : 90,000.00 บาท

ส่งรายงานฉบับที่ 1 เมื่อ วันที่ 7 มกราคม 2545

ผู้ประเมิน รศ.สุวรรณา กิจภากรณ์

ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อ วันที่ 13 มีนาคม 2545

ผู้ประเมิน ศ.ดร.นันทวัน บุณยะประภัศร
 รศ.สุวรรณา กิจภากรณ์

- ผล ☐ ปรับปรุงแก้ไข และได้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์
- ☐ ไม่รับรองรายงานฉบับสมบูรณ์
- ☒ อนุมัติปิดโครงการ วันที่ 3 พฤษภาคม 2545
- ☐ เสนอผลงานในการประชุมวิชาการ
- ☐ อื่นๆ

ความต่อเนื่อง :

- ☐ นักวิจัยเสนอโครงการใหม่
- ☒ ขาดการติดต่อกับนักวิจัย (นักวิจัยศึกษาต่อต่างประเทศ)

คุณภาพของงานและทัศนคตินักวิจัย :

1. คุณภาพงานวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดี
2. ผู้วิจัยมีศักยภาพในการเป็นนักวิจัยที่ดี เข้าใจขั้นตอนการวิจัยและศึกษาข้อมูลเป็นอย่างดี

แบบฟอร์มสรุปข้อคิดเห็นโครงการฉบับสมบูรณ์
ชุดโครงการ "การใช้ประโยชน์สมุนไพรในกระบวนการผลิตสัตว์" ครั้งที่ 1

ชื่อโครงการ : การศึกษาเบื้องต้นของฤทธิ์การต้านแบคทีเรียของสารละลายสกัดของสมุนไพรบางชนิดต่อแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของเต้านมอักเสบในโคนม

ชื่อนักวิจัย : นายชัยเดช อินทร์ชัยศรี **สัญญาเลขที่ :** HERB 03/2544

สถานที่วิจัย : ไร่ฝึก คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เริ่มสัญญาเมื่อ : 1 กรกฎาคม 2544 **สิ้นสุดตามสัญญาโครงการ :** 28 กุมภาพันธ์ 2545

ได้รับรายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อ : 13 มีนาคม 2545

การพิจารณาโครงการฉบับสมบูรณ์ คณะกรรมการมีมติขอให้แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1. หน้า 3 คำว่า "ข่อย" ขอให้เปลี่ยนเป็น "หมัก" ทั้งหมดทุกคำ
2. วิธีการสกัดไม่ได้ใช้วิธีการหมักทั้งหมด ขอให้แยกให้ชัดเจนว่าสมุนไพรตัวใดใช้วิธีการใด และควรรายงานปริมาณสารที่ได้จากการสกัดด้วย
3. ขอให้ตรวจสอบค่าทำลายที่ใช้ในการสกัดใบบ้วนกว่าเป็น 100 หรือ 50% เมธานอล
4. หน้า 5 ตารางที่ 1 หน่วยของ inhibitory zone เป็น "มิลลิเมตร" ไม่ใช่ "มิลลิลิตร"
5. ในตารางที่ 4 และ 5 ไม่ควรใช้หน่วยเป็นเปอร์เซ็นต์ เพราะจะทำให้เข้าใจผิดว่าเป็น potency ของสมุนไพรและเป็นการทดสอบเชื้อเพียงเชื้อเดียว น่าจะใช้เป็นปริมาณเชื้อที่ฆ่าหรือต้านได้ต่อปริมาณเชื้อที่ใช้ทดสอบ
6. ในรายงานได้ทำการควบคุมโดยใช้เมธานอลและ DMSO โดยไม่มีการใส่สารสกัด (หน้า 4 บรรทัดที่ 5) ควรแสดงผลการทดสอบลงไปด้วยในรายงาน เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่าไม่ใช่ผลจากตัวทำลายทั้ง 2 ชนิดดังกล่าว
7. ขอให้ตรวจเอกสารเพิ่มเติมส่วนที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพรและแบคทีเรีย อาจจะช่วยในการวิจารณ์ได้ว่าสารออกฤทธิ์เป็นสารตัวใด

ข้อเสนอแนะต่อนักวิจัย :

1. สำหรับสมุนไพรที่ไม่ได้ผล ควรเพิ่มความเข้มข้นได้อีก 1 เท่า เพราะเป็นสารสกัดเบื้องต้น ซึ่งมีสารออกฤทธิ์น้อยลงไปอีก นอกจากมีปัญหาละลาย ถ้าเป็น case นั้น
2. ควรใส่ในรายงานควร review งานวิจัยของพืชที่ใช้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแบคทีเรีย อาจจะช่วยได้ discuss ได้ว่าสารออกฤทธิ์คืออะไร

ข้อเสนอแนะต่อ สกว. :

เห็นควรสนับสนุนให้นักวิจัยต่อเนื่อง โดยใช้สมุนไพรชนิดอื่น เช่น ใบฝรั่ง ซึ่งหายากและมีหลักฐานการศึกษาสารออกฤทธิ์ใน bacteria หลายสายพันธุ์ ทั้งนี้จะต้องมีการพัฒนาโครงการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์จึงจะได้ผล

แบบฟอร์มสรุปเสนอโครงการวิจัย
เครือข่ายการใช้ประโยชน์สมุนไพรในสัตว์
ครั้งที่ 1 (มีนาคม - เมษายน 2544)

ข้อมูลนักวิจัย

ชื่อนักวิจัย : นายเมตต์ สังขไพฑูรย์

สถาบัน : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

สถานที่ติดต่อ : วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ต.เจ้าใหญ่ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช 80110

โทรศัพท์ : 075-411144 ต่อ 143, 329423 โทรสาร : 075-411745

สถานภาพ : ☒ อาจารย์

☐ ข้าราชการ

☐ นิสิตนักศึกษา

☐ อื่นๆ (ระบุ)

ข้อมูลโครงการ

ชื่อโครงการ : (ภาษาไทย) ศึกษาสารสกัดจากสมุนไพร 15 ชนิด ในการต้านฤทธิ์แบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของโรคเต้านมอักเสบในโคนม

(ภาษาอังกฤษ) Study on Fifteen Difference Type of Herb Extract for Antibacterial

Activity of Mastitis in Dairy Cow

สถานที่ทำงานวิจัย : วิทยาเขตนครศรีธรรมราช และคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

งบประมาณ : 90,000.00 บาท ระยะเวลา : 8 เดือน

1. ชนิดพืช จำนวน 15 ชนิด ชื่อวิทยาศาสตร์ (มีในเอกสาร)

2. สารออกฤทธิ์ มีในเอกสาร

3. ชนิดสัตว์ ☐ ไก่เนื้อ

☐ ไก่พื้นเมือง

☐ ไก่ลูกผสม

☐ ไก่ไข่

☐ สุกร

☒ โคนม

☐ โคเนื้อ

☐ อื่นๆ (ระบุ)

4. ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย โรคเต้านมอักเสบเป็นโรคที่ทำให้เกษตรกรสูญเสียรายได้และเพิ่มค่าใช้จ่ายในการรักษาโรค สารปฏิชีวนะ จัดเป็นเวชภัณฑ์ที่เกษตรกรนำมาใช้ในการรักษาโรคเต้านมอักเสบมากที่สุด และอาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้สารปฏิชีวนะตกค้างในน้ำนม งานวิจัยนี้ต้องการใช้สมุนไพรทดแทนสารปฏิชีวนะ

5. ระเบียบวิธีวิจัยโดยย่อ เลือกชนิดของสมุนไพรที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น และนิยมใช้ในตำรับยาแผนโบราณ ทำการสกัดสารโดยใช้ง่ายในท้องถิ่น และนิยมใช้ในตำรับยาแผนโบราณ ทำการสกัดสารโดยใช้ตัวทำละลายที่เหมาะสมจนได้สารสกัดตามที่ต้องการ แล้วนำสารละลายไปทดสอบการต้านฤทธิ์กับเชื้อแบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของโรคเต้านมอักเสบ โดยดูจากค่า MIC และ MBC ใช้สารสกัดจากสมุนไพร 2 ชนิด รวมทั้ง และดูผล MIC และ MBC อีกครั้งหนึ่ง

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (expected outputs) ทำให้ทราบชนิดของสารสกัดสมุนไพรที่มีความเหมาะสมในการต้านฤทธิ์กับเชื้อแบคทีเรีย

7. ผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเบื้องต้น เพื่อใช้ผลการวิจัยไปพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ (เวชภัณฑ์) เพื่อใช้รักษาโรคเต้านมอักเสบต่อไป

ผลการพิจารณาโครงการ :

☒ อนุมัติ

☐ ปรับปรุงแก้ไข

เลขที่สัญญา : HERB04/2544
 ชื่อโครงการ : ศึกษาสารสกัดจากสมุนไพร 15 ชนิด ในการต้านฤทธิ์แบคทีเรียที่เป็นสาเหตุของโรคเต้านมอักเสบใน
 โคณมรรมิวิธีการผลิตและผลการเสริมกระเทียมผงในอาหารต่อสมรรถนะการเจริญเติบโตการควบคุม
 โรค และคุณภาพซากของไก่เนื้อ
 นักวิจัย : อาจารย์เมตต์ สังขไพฑูรย์
 หน่วยงาน : สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
 ระยะเวลาโครงการ : 1 กรกฎาคม 2544 – 30 มิถุนายน 2545 (ขยายระยะเวลาถึง 31 กรกฎาคม 2545)
 งบประมาณที่อนุมัติ : 83,000.00 บาท
 งบประมาณที่ใช้ทั้งโครงการ : .-

ส่งรายงานฉบับที่ 1 เมื่อ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2545

ผู้ประเมิน รศ.ดร.จันทร์จิรัส ธีวณะ
 รศ.สุวรรณา กิจภากรณ์

ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อ (ยังไม่ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์)

ผู้ประเมิน -

- ผล ☐ ปรับปรุงแก้ไข และได้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์
- ☐ ไม่รับรองรายงานฉบับสมบูรณ์
- ☐ อนุมัติปิดโครงการ วันที่
- ☒ เสนอผลงานในการประชุมวิชาการ "สมุนไพรไทย : โอกาสและทางเลือกใหม่ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์"
- ☒ อื่นๆ นักวิจัยยังไม่ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์

ความเห็น :

- ☐ นักวิจัยเสนอโครงการใหม่
- ☐ ขาดการติดต่อกับนักวิจัย

คุณภาพของงานและทัศนคตินักวิจัย :

1. ไม่ได้พิจารณา ผู้วิจัยได้นำเสนอผลงานในที่ประชุมก่อนส่งให้ สกว.พิจารณา

แบบฟอร์มเสนอโครงการวิจัย
ชุดโครงการการใช้ประโยชน์สมุนไพรในสัตว์
ครั้งที่ 1 (มีนาคม - เมษายน 2544)

ข้อมูลนักวิจัย

ชื่อนักวิจัย : นายภูวดล คำไพเราะ
สถาบัน : วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
สถานที่ติดต่อ : วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ อ. เมือง จ. ศรีสะเกษ 33000
โทรศัพท์ : 045.612934 โทรสาร : 045.613438
สถานะภาพ : ☒ อาจารย์ ☐ ข้าราชการ
☐ นิสิตนักศึกษา ☐ อื่นๆ (ระบุ) _____
๑. ปรินซิพัล สาขา Animal-Science Animal-Nutrition
๐. ปรินซิพัลเอก สาขา _____

ข้อมูลโครงการ

ชื่อโครงการ : (ภาษาไทย) การใช้สมุนไพรผักกาดหัวแทนยาปฏิชีวนะในไก่เนื้อและไก่พื้นบ้าน

(ภาษาอังกฤษ) Medicinal plant "Bar-stud flower" as feed additive for the antibiotic replacement in broiler and native chicken rations.

สถานที่ทำงานวิจัย : แผนกสัตวปักษี วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ

งบประมาณ : 96,800 บาท ระยะเวลา : 12 เดือน

1. ชนิดพืช : ผักกาดหัวแฉก ชื่อวิทยาศาสตร์ *Spilanthes acmella* (L) Murr.

2. สารออกฤทธิ์ : amyrin, daucosterol, beta sitosterol, stigmasterol

3. ชนิดสัตว์ : ☒ ไก่เนื้อ 300 ตัว ☒ ไก่พื้นเมือง 200 ตัว ☐ ไก่ลูกผสม ☐ ไก่ไข่
☐ สุกร ☐ โคเนื้อ ☐ โคนม ☐ โคเนื้อ
☐ อื่นๆ (ระบุ) _____

4. ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย : การใช้ผักกาดหัวเป็นสารเสริมอาหารเพื่อเร่งการเจริญเติบโตของไก่พื้นบ้าน ไก่ลูกผสมในหลายประเทศเพื่อนบ้าน การใช้สมุนไพรทดแทนยาปฏิชีวนะในไก่เนื้อ เป็นแนวทางหนึ่งที่ยั่งยืนมาใช้ทดแทนเพื่อเพิ่มผลผลิตสัตว์ปักษีให้สูงขึ้นต่อไป

5. ระเบียบวิธีวิจัยโดยย่อ : วางแผนการทดลองแบบ ในไก่เนื้อ และ ในไก่พื้นบ้าน มี 6 กลุ่มการทดลอง 4. การทดลอง 3. 3. ใช้ในอาหารทดลอง 6. สุกร คือ อาหารพื้นฐาน อาหารพื้นฐานผสมผักกาดหัว อาหารพื้นฐานผสมผักกาดหัว 0.25 0.5 1.0 และ 2.0 เปอร์เซ็นต์ เปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโต ประสิทธิภาพการใช้อาหาร อัตราการตาย และระดับภูมิคุ้มโรค

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (expected outputs) : การใช้ผักกาดหัวแทนเป็นสารเร่งการเจริญเติบโต และระดับที่เหมาะสมในอาหารสัตว์ปักษี

7. ผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย : ผู้เลี้ยงสัตว์ปักษี หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ผลการพิจารณาโครงการ : ☐ อนุมัติ ☐ ปรับปรุงแก้ไข

เลขที่สัญญา : HERB05/2544

ชื่อโครงการ : การใช้สมุนไพรหมักคราดหัวหวานต่อสมรรถภาพการผลิตและภูมิคุ้มกันโรคของไก่เนื้อและไก่พื้นบ้าน

นักวิจัย : อ.กุศล คำเพราะ

หน่วยงาน : วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ

ระยะเวลาโครงการ : 1 กรกฎาคม 2544 - 30 มิถุนายน 2545

งบประมาณที่อนุมัติ : 95,500.00 บาท

งบประมาณที่ใช้ทั้งโครงการ : 95,500.00 บาท

ส่งรายงานฉบับที่ 1 เมื่อ วันที่ 19 ธันวาคม 2544

ผู้ประเมิน รศ.สุวรรณา กิจภากรณ์

ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์เมื่อ วันที่ 26 มิถุนายน 2545

ผู้ประเมิน รศ.สุวรรณา กิจภากรณ์

- ผล ☐ ปรับปรุงแก้ไข และได้ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์
- ☐ ไม่รับรองรายงานฉบับสมบูรณ์
- ☒ อนุมัติปิดโครงการ วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2546
- ☒ เสนอผลงานในการประชุมวิชาการ "สมุนไพรไทย : โอกาสและทางเลือกใหม่ของอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์"
- ☐ อื่นๆ

ความเห็น :

- ☐ นักวิจัยเสนอโครงการใหม่
- ☒ ขาดการติดต่อกับนักวิจัย

คุณภาพของงานและทัศนคตินักวิจัย :

1. ผลงานวิจัยอยู่ในเกณฑ์ดี
2. นักวิจัยมีผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและมีการตีพิมพ์อย่างสม่ำเสมอ

**แบบฟอร์มเสนอโครงการวิจัย
ชุดโครงการการใช้ประโยชน์สมุนไพรในสัตว์
ครั้งที่ 1 (มีนาคม - เมษายน 2544)**

ข้อมูลนักวิจัย:

ชื่อนักวิจัย นางสาว บงกช นพผล
สถาบัน มหาวิทยาลัยขอนแก่น
สถานที่ติดต่อ ภาควิชาสัตวแพทย์สาธารณสุข คณะสัตวแพทยศาสตร์
โทรศัพท์ 043-364493 โทรสาร 043-364493
สถานภาพ ☒ อาจารย์ ☐ ข้าราชการ
 ☐ นิสิตนักศึกษา ☐ อื่นๆ.....
 ☒ปริญญาโท สาขา Master of Public Health
 ☒ปริญญาเอก/เทียบเท่า สาขา Master of Philosophy (Food Technology)

ข้อมูลโครงการวิจัย

ชื่อโครงการวิจัย (ภาษาไทย) การใช้ชาเป็นสารเร่งการเจริญเติบโตในกระบวนการผลิต
ไก่เนื้อ
(ภาษาอังกฤษ) Uses of Thai galanga as a growth promoter in
broiler productions

สถานที่ทำการวิจัย

1. สถานที่ผสมอาหารไก่ ที่หมวดอาหารสัตว์ปีก คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น/โรงเรียนบ้านอาจสามารถ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
2. สถานที่เลี้ยงลูกไก่ โรงเรียนบ้านอาจสามารถ อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น
3. สถานที่เตรียมสมุนไพรที่ ภาควิชาสัตวแพทย์สาธารณสุข คณะสัตวแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. สถานที่ทดสอบการยอมรับของผู้บริโภค บ้านอาจสามารถ อำเภอชุมแพ จังหวัด
ขอนแก่น จำนวน 15 คน (untrained panelists) และภาควิชาเทคโนโลยีอาหาร
คณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 5 คน (trained panelists)

งบประมาณ 166,200 บาท (หนึ่งแสนหกหมื่นหกพันสองร้อยบาทถ้วน) ระยะเวลา 6 เดือน

1. ชนิดพืช ข่า ชื่อวิทยาศาสตร์ *Alpinia galanga*

2. สารออกฤทธิ์ ทุกตัวที่อยู่ในเหง้าแก่เนื่องจากใช้ในรูปผงป่นแห้ง

3. ชนิดสัตว์ ☒ ไก่เนื้อ ☐ ไก่พื้นเมือง ☐ ไก่ลูกผสม ☐ ไก่ไข่
☐ สุกร ☐ โคเนื้อ ☐ โคนม ☐ ไคเนื้อ
☐ อื่นๆ (ระบุ).....

4. ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งเน้นที่จะใช้ประโยชน์จากสมุนไพรไทย คือ ข่า ในกระบวนการผลิตไก่เนื้อโดยมีเป้าหมายเป็นทางเลือกแทนการใช้ ยาปฏิชีวนะ ลดค่าใช้จ่ายด้านยาและสุขภาพที่ดีของผู้บริโภคเมื่อได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าสูงเช่นโปรตีนจากเนื้อไก่ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการใช้สมุนไพรใกล้ตัวให้เกิดประโยชน์มากขึ้นในชีวิตประจำวันและอาจนำไปสู่การเกษตรแบบยั่งยืนในที่สุด

5. ระเบียบวิธีวิจัยโดยย่อ

เป็นการวิจัยแบบทดลองในไก่เนื้อโดยโครงการจะมีการทดลองโดยมีกลุ่มทดลอง (Treated group) จำนวน 5 กลุ่มๆละ 20 ตัว และ กลุ่มควบคุม (Control group) จำนวน 1 กลุ่มจำนวน 20 ตัว ทำการวิจัยทั้งหมด 3 ขั้ว เพื่อเปรียบเทียบตัวแปรที่ต้องการทดสอบ เช่น น้ำหนัก (Average Daily Gain, ADG) เปอร์เซ็นต์ซาก อัตราการแลกเนื้อ (Feed conversion ratio, FCR) ตรวจหา antibody titer ก่อนและหลังการเสริมข่าเหง้าแก่ในอาหาร ในระดับความเข้มข้นต่างๆ คือ 0 (control), 1, 2, 3, 4, และ 5 % (w/w) ตรวจสอบลักษณะปรากฏภายนอกอื่นๆ และการซึ่งอวัยวะภายในเช่น ตับ หัวใจ ปอด ม้าม ไต การยอมรับของผู้บริโภค (Panel sensory test)

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (expected outputs)

เพื่อจะได้ทราบผลของการเสริมข่าเหง้าแก่ ในอาหารที่มีต่อภาวะเจริญเติบโตของไก่เนื้อและทราบผลของระดับความเข้มข้นของข่าเหง้าแก่ที่เหมาะสมในการเร่งภาวะเจริญเติบโตของไก่เนื้อ

7. ผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ นักวิชาการ และบุคคลทั่วไป

ผลการพิจารณาโครงการ ☐ อนุมัติ ☐ ปรับปรุงแก้ไข

ชุดโครงการการใช้ประโยชน์สมุนไพรในสัตว์

สำนักประสานงานเครือข่ายวิจัยและพัฒนา " การผลิตสัตว์ " สกว.